

Aanbevelingen 2011-2020

die betrekking hebben op de actiemogelijkheden vanuit het federaal Parlement

SITUERING

In de afgelopen jaren heeft het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten doorheen zijn onderzoeken naar de werking van politie-, inspectie- of handhavingdiensten, naast heel wat goede praktijken, ook een groot aantal verbeterpunten geïdentificeerd. Deze verbeterpunten die kunnen bijdragen tot een betere doeltreffendheid, doelmatigheid en coördinatie van deze diensten met politiebevoegdheid of tot de wijze waarop zij hun taken kunnen uitoefenen zonder al te veel te raken aan de fundamentele rechten en vrijheden van burgers worden *in fine* van de onderzoeksverslagen geformuleerd als aanbevelingen.

In de periode 2011-2020 werd een 700-tal aanbevelingen geformuleerd voor politiediensten, politieoverheden of het Parlement.

Rekening houdend met hun actuele relevantie en de mate waarin de aanbevelingen kaderen in de prioriteiten van het Vast Comité P, werd een 50-tal aanbevelingen gebundeld in het onderstaande overzicht. Onderverdeeld in de drie criteria waaraan een kwalitatief functionerende politie moet voldoen, worden die aanbevelingen aangeboden overeenkomstig de mate waarin ze respectievelijk bijdragen tot de democratische, gemeenschapsgerichte of integere werking.

Het Vast Comité P dacht dat het nuttig zou kunnen zijn voor de parlementaire begeleidingscommissie om deze specifieke selectie van aanbevelingen van de afgelopen 10 jaar te bundelen omdat het Parlement daarin enige actie kan ondernemen, via zijn wetgevende bevoegdheid of zijn interpellatierecht ten aanzien van de bevoegde minister.

1. DEMOCRATISCHE WERKING

1.1 VRIJHEIDSBEROVING

Nr.	AANBEVELINGEN	WET	UITVOERINGS-BESLUIT
1	Nood aan wettelijke basis voor het gebruik van camera's in fouilleringsruimtes	X	
2	Nood aan duidelijke regeling voor de aanrekening van kosten medische bijstand		X
3	Wet Voorlopige Hechtenis - wijzigen: ook recht op voldoende drinkwater, maaltijden en aangepast sanitair inschrijven	X	

Bestuurlijke aanhoudingen			
4	Bestuurlijk aangehouden personen systematisch en op correcte wijze informeren	X	
5	Bestuurlijke aanhouding - nood aan regels inzake de praktische organisatie van het verstrekken van voldoende drinkwater en van maaltijden		X
6	Bestuurlijk aangehouden personen: duidelijk de rechten oplijsten		X
7	Bestuurlijke aanhouding WPA (art. 31) - duurtijd - <i>quid</i> verhouding algemene t.o.v. bijzondere regelingen?	X	
8	Bestuurlijk aangehouden persoon - <i>de visu</i> controle door de officier van bestuurlijke politie		X
9	Aanhouding in geval van dronkenschap moet bestuurlijke aanhouding worden	X	

Bestuurlijke aanhoudingen - geesteszieken			
10	Geesteszieken - art. 42 WPA in een omzendbrief interpreteren (i.v.m. opname niet-geesteszieke dronkaards en drugsgebruikers)		X
11	Geesteszieken - nood aan wettelijke basis voor een gedeeld beroepsgeheim tussen politie en psychiatrische instellingen	X	
12	Geesteszieken - opname wettelijk verplichten van door de politie aangeboden personen die niet geestesziek maar <i>de facto</i> tijdelijk wel geestesgestoord zijn	X	

Register van vrijheidsberovingen			
13			
14	KB uitvaardigen		X
15			
16	Rubriek toevoegen i.v.m. gezondheidstoestand van aangehouden personen		X
17	Nood aan eenmalige vatting van de informatie		X
18	Noteren uitvoeren foullering voor opsluiting		X
19	Rubriek invoegen in geval van naaktfoullering		X
20	Reden(en) voor de bestuurlijke aanhouding vermelden conform artikel 31 WPA		X
21	Rubriek die niet van toepassing is ook aanduiden		X
22	Specifieke procedure invoegen voor de registratie van minderjarigen		X

1.2 GEBRUIK VAN DWANG EN GEWELD

Nr.	AANBEVELINGEN	WET	UITVOERINGS-BESLUIT
23	WPA (art. 1, derde lid) - stelling innemen over nood aan bijkomende wettelijke basis voor bepaalde bevoegdheden/dwangmiddelen	X	
24	WPA (art. 37bis) - nood aan rechtsgrond voor boeien om veiligheidsredenen	X	
25	WPA (art. 28) - uitbreiden inzake fouillering transgenders	X	
26	WPA (art. 28) - uitbreiden inzake veiligheidscontrole advocaat	X	
27	WPA (art. 31; art. 34, § 4, tweede lid) - nood aan juridische basis voor grootschalige acties	X	
28	WPA (art. 34) - verruimen omstandigheden/locaties voor identiteitscontroles	X	
29	Verkeer - "dringende opdracht" verduidelijken in KB, MB of OB		X
30	WPA (art. 44/12 et seq.) - bepaling bevoegdhedenpakket agenten van politie	X	
31	WPA - voorzien in een bescherming van de privacy van politieambtenaar die wordt gefilmd of gefotografeerd	X	
32 33 34	Grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen België en Frankrijk - Vattingsrecht en grensoverschrijdende achtervolging - Gerechtelijke aanvragen beter faciliteren voor de magistraten - Verantwoordelijkheden Franse politieambtenaar bij het opmaken van Belgische PV's		X

2 GEMEENSCHAPSGERICHTHEID

Nr.	AANBEVELINGEN	WET	UITVOERINGS-BESLUIT
35	Bestuurlijke inbeslagnames – opmaak van individuele inventarissen van in beslag genomen verboden voorwerpen		X
36	Evenementen - screening van deelnemers - nood aan juridisch kader		X
37	Extremisme en terrorisme - Informatiestromen - uitvoeringsbesluiten MFO-3 aanpassen		X
38	Onderzoekseenheden voor georganiseerde economische en financiële criminaliteit, fiscale en sociale fraude - nood aan KB		X
39	WPA - Actualiseren van de omzendbrief met betrekking tot WPA (OB 2/2/1993)		X
40	WPA - harmonisering begrippenkader openbare orde/de bestuurlijke politie	X	
41	WPA - regeling bijzondere administratieve methoden (BAM)	X	
42	WPA (art. 44/7, eerste lid, 3°) - nood aan regeling voor coördinatie en kruising politionele persoonsgegevens en informatie in ANG	X	
43	WPA (art. 40) - toevoegen informatieplicht over gegeven gevolg aan klachten en aangiften	X	
44	Bijzondere inspectiediensten (BID) - verhoor van overtreders steeds noodzakelijk stellen ook in geval overduidelijke vaststellingen		X
45	Bijzondere inspectiediensten (BID) - gebruik van uniforme modellen Salduz		X

3 **INTEGRITEIT**

<i>Nr.</i>	<i>AANBEVELINGEN</i>	<i>WET</i>	<i>UITVOERINGS- BESLUIT</i>
46	Tucht - wisselwerking tussen de strafrechtelijke en de tuchtrechtelijke procedure ophelderen	X	
47	WPA - bepaling inlassen ter remediëring van herhaalde schendingen van de WPA	X	
48	WPA (art. 44/11/1) - achterhouden van persoonsgegevens of informatie bepalen als onachtzaamheidsmisdrif	X	
49	KB uniform - mogelijkheid voorzien om onderscheidingstekens te dragen op het uniform		X

1. DEMOCRATISCHE WERKING

1.1 VRIJHEIDSBEROVING

1 Vrijheidberoving - nood aan wettelijke basis voor het gebruik van camera's in fouilleringsruimtes

Begin maart 2015 heeft het Vast Comité P de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken aangeschreven om te melden dat het de aanbeveling van de toenmalige Privacycommissie inzake het gebruik van bewakingscamera's in fouilleringsplaatsen steunde. De aanbeveling luidde als volgt: *"Rekening houdend met het feit dat het voormeld Koninklijk Besluit van 14 september 2007 de "fouilleringsplaatsen" uitsluit [...], meent de Commissie dat de installatie en het gebruik van een bewakingscamera op dergelijke plaatsen hic et nunc strijdig zou zijn met de geldende regels".*

(Een ontwerp van koninklijk besluit om tegemoet te komen aan de aanbevelingen van de Privacycommissie zou in voorbereiding zijn bij de juridische dienst van de federale politie. Dat ontwerp zou de aanwezigheid van bewakingscamera's in fouilleringsruimten mogelijk moeten maken mits bepaalde beperkingen: de beelden mogen niet live worden bekeken, de opgenomen beelden mogen enkel worden geëxploiteerd in geval van klacht of gerechtelijk dossier.)

Het Vast Comité P beveelt aan dat er een wettelijke basis komt voor het gebruik camera's in een fouilleringsruimte.

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

2 Vrijheidsberoving - nood aan duidelijke regeling voor de aanrekening van kosten medische bijstand

Het Vast Comité P beveelt aan dat er een duidelijke regeling komt inzake de aanrekening van de kosten voor de medische bijstand – met inbegrip van de verstrekking van medicatie – in het kader van vrijheidsberovingen door de politiediensten, en dit zowel voor alle vrijheidsberovingen van bestuurlijke aard als voor de vrijheidsberovingen van gerechtelijke aard.

Het Vast Comité P beveelt aan dat er nadere regels komen inzake de praktische organisatie van de medische bijstand – met inbegrip van de verstrekking van medicatie – aan personen die door de politiediensten van hun vrijheid worden beroofd, en dit zowel voor wat betreft alle vrijheidsberovingen van bestuurlijke aard als de vrijheidsberovingen van gerechtelijke aard. Daarbij dienen ook nadere regels te worden voorzien inzake de registratie en het beheer van de medische informatie in het kader van deze medische bijstand. De aanbevelingen die ter zake werden gedaan door het CPT zijn daarbij mede richtinggevend.

*Bron:
2019 De kennisgeving van rechten in het kader van vrijheidsberovingen in opsluitingsplaatsen van de politie en de toepassing van het recht op medische bijstand en het recht op een maaltijd in dat kader*

3 Vrijheidsberoving - Wet Voorlopige Hechtenis - wijzigen: ook recht op voldoende drinkwater, maaltijden en aangepast sanitair inschrijven

Het is aangewezen dat in het kader van gerechtelijke vrijheidsberovingen het recht op voldoende drinkwater, op maaltijden (rekening houdend met het tijdstip) en het recht op aangepast sanitair ook worden vermeld op de schriftelijke verklaring van rechten die wordt verstrekt aan een persoon die van zijn vrijheid is beroofd en moet worden verhoord. Deze rechten staan nu vermeld in de Wet Politieambt, maar worden niet vermeld in de Wet Voorlopige Hechtenis, wat wel het geval is voor het recht op verwittiging van een vertrouwenspersoon en de rechten inzake medische verzorging, rechten die wel worden vermeld op de schriftelijke verklaring van rechten die momenteel in gebruik is.

In het verlengde daarvan en teneinde tot een coherente opsomming van rechten te komen binnen eenzelfde wetgeving, beveelt het Vast Comité P aan dat in de Wet Voorlopige Hechtenis ook het recht op voldoende drinkwater, op maaltijden (rekening houdend met het tijdstip) en het recht op aangepast sanitair worden ingeschreven voor de arrestatie en de vrijheidsbeneming in het kader van een bevel tot medebrenging.

Bron:

2019 De kennisgeving van rechten in het kader van vrijheidsberovingen in opsluitingsplaatsen van de politie en de toepassing van het recht op medische bijstand en het recht op een maaltijd in dat kader

4 Vrijheidsberoving - Bestuurlijk aangehouden personen systematisch en op correcte wijze informeren

Het Vast Comité P beveelt aan dat een regelgevend kader wordt voorzien met de verplichting om de bestuurlijk aangehouden personen systematisch en op correcte wijze te informeren over de beginselen vervat in artikel 33ter van de wet op het politieambt maar ook over andere informatie-elementen zoals de reden waarom de politiedienst niet in staat is om de opgegeven vertrouwenspersoon te verwittigen of, behoudens bijzondere reden, de bestemming van de bussen waarin de personen zouden kunnen worden vervoerd op het ogenblik van hun vrijlating in geval van grootschalige bestuurlijke aanhoudingen.

Bron:

2020 Aanbevelingen in geval van grootschalige bestuurlijke aanhoudingen

5 Vrijheidsberoving - bestuurlijke aanhouding - nood aan regels inzake de praktische organisatie van het verstrekken van voldoende drinkwater en van maaltijden

Het Vast Comité P beveelt aan dat er nadere regels komen inzake de praktische organisatie van het verstrekken van voldoende drinkwater en van maaltijden aan personen die van hun vrijheid zijn beroofd bij de politiediensten. De aanbevelingen die ter zake werden gedaan door het CPT zijn daarbij mede richtinggevend.

Bron:

2019 De kennisgeving van rechten in het kader van vrijheidsberovingen in opsluitingsplaatsen van de politie en de toepassing van het recht op medische bijstand en het recht op een maaltijd in dat kader

6 Vrijheidsberoving - Bestuurlijk aangehouden personen: duidelijk de rechten oplist

Het Vast Comité P beveelt aan dat de bepalingen in artikel 33ter, Wet Politieambt inzake de rechten die aan een bestuurlijk aangehouden persoon moeten meegedeeld worden verduidelijkt worden, in die zin dat er een volledige en duidelijke oplist komt van deze rechten.

Bron:

2019 De kennisgeving van rechten in het kader van vrijheidsberovingen in opsluitingsplaatsen van de politie en de toepassing van het recht op medische bijstand en het recht op een maaltijd in dat kader

Hoewel er, volgens de informatie die ons werd meegedeeld door de Commissaris-generaal van de federale politie, een ontwerp-KB zou opgesteld zijn door een werkgroep binnen de geïntegreerde politie, is er op datum van het opmaken van dit overzicht nog geen KB.

7 Vrijheidsberoving - Bestuurlijke aanhouding WPA (art. 31) - duurtijd - *quid* verhouding algemene t.o.v. bijzondere regelingen?

Het Vast Comité P beveelt aan dat met betrekking tot de bestuurlijke aanhouding in de wetgeving uitdrukkelijk wordt ingeschreven hoe de algemene regeling van artikel 31 Wet Politieambt zich verhoudt tot bijzondere regelingen van bestuurlijke aanhouding, zeker inzake duur van de opsluiting.

Bron:

2016 jaarverslag 2016

8 Vrijheidsberoving - Bestuurlijk aangehouden persoon - *de visu* controle door de officier van bestuurlijke politie

Op basis van de veelvuldig gerezen rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en van verslagen van diverse controleorganen, valt het aan te bevelen dat *de visu* controle door de officier van bestuurlijke politie van de persoon die bestuurlijk werd aangehouden, eerder de regel zou moeten zijn en zeker niet de uitzondering.

Het Vast Comité P beveelt aan dat deze verplichting bij regelgeving wordt voorzien.

Bron:

2014 jaarverslag 2014

9 Vrijheidsberoving - aanhouding in geval van dronkenschap moet bestuurlijke aanhouding worden

De besluitwet betreffende de beteugeling van de dronkenschap voorziet dat de persoon die in een openbare plaats in staat van dronkenschap wordt bevonden en die wanorde, schandaal, of voor een ander of voor hem zelf gevaar veroorzaakt, in het gemeentelijk huis van bewaring of in de veiligheidskamer van de rijkswacht opgesloten wordt gedurende ten minste twee uren en ten hoogste twaalf uren en de nodige medische verzorging krijgt indien zijn toestand dat vereist. In deze wet is er geen sprake van een bestuurlijke aanhouding, noch wordt er vermeld dat deze opsluiting bevestigd dient te worden door een officier van bestuurlijke politie. In

artikel 31 van de wet op het politieambt waarin de gevallen worden opgesomd waarin de politieambtenaren in geval van volstrekte noodzakelijkheid kunnen overgaan tot bestuurlijke aanhouding, worden de omstandigheden van de besluitwet niet als dusdanig opgesomd. Dit betekent dat de principes van de bestuurlijke aanhouding zoals voorzien door de wet op het politieambt voor aanhoudingen in het raam van deze besluitwet niet van toepassing zijn.

Het Vast Comité P beveelt aan dat de besluitwet betreffende de beteugeling van de dronkenschap, die thans een *sui generis* wetgeving betreft, zou worden aangepast in die zin dat de aanhouding in geval van dronkenschap tevens een bestuurlijke aanhouding betreft, waarop bijgevolg ook zonder twijfel de bepalingen inzake de bestuurlijke aanhoudingen in de Wet Politieambt van toepassing zijn.

Bron:
2014 jaarverslag 2014

2019 De kennisgeving van rechten in het kader van vrijheidsberovingen in opsluitingsplaatsen van de politie en de toepassing van het recht op medische bijstand en het recht op een maaltijd in dat kader

Hoewel dit in de praktijk reeds zou worden toegepast, aldus de CG, blijft naar rechtszekerheid toe een expliciete aanpassing van de regelgeving noodzakelijk.

10 Vrijheidsberoving - Geesteszieken - art. 42 WPA in een omzendbrief interpreteren (i.v.m. opname niet-geesteszieke dronkaards en drugsgebruikers)

Om met niet-geesteszieke dronkaards en drugsgebruikers, ongeacht hun gedragspatroon, medisch verantwoord te kunnen omgaan en in die context bepaalde instellingen te vorderen om deze personen tijdelijk op te nemen, kan volgens het Vast Comité P een beroep worden gedaan op artikel 42 Wet Politieambt.

Vanuit een rechtszekerheidsperspectief, beveelt het Vast Comité P aan dat artikel 42 van de Wet Politieambt wordt verduidelijkt.

Bron:
2017 Politie en geesteszieken: standpunten inzake enkele in de praktijk gerezen juridische kwesties

11 Vrijheidsberoving - Geesteszieken - nood aan wettelijke basis voor een gedeeld beroepsgeheim tussen politie en psychiatrische instellingen

Wanneer psychiatrische instellingen de politie oproepen om een incident *intra muros* te beheersen, worstelen zij met de vraag in welke mate zij – gelet op hun beroepsgeheim – informatie over de geesteszieke mogen meedelen aan de opgeroepen politiedienst.

Het Vast Comité P beveelt aan dat een wetgevend initiatief wordt genomen om in deze context een gedeeld beroepsgeheim te creëren tussen de politie en de psychiatrische instellingen.

Bron:
2017 Politie en geesteszieken: standpunten inzake enkele in de praktijk gerezen juridische kwesties

12 Vrijheidsberoving - Geesteszieken - opname wettelijk verplichten van door de politie aangeboden personen die niet geestesziek maar *de facto* tijdelijk wel geestesgestoord zijn

Wanneer per omzendbrief klaarheid verschaft kan worden aan de politie over wat zij op grond van artikel 42 Wet Politieambt vermag bij interventies op geesteszieke personen, dan verplicht dit geenszins de psychiatrische instellingen. Deze kunnen moeilijk gebonden worden door een omzendbrief van de minister van Binnenlandse Zaken en/of de minister van Justitie die zich richt tot de politie.

Het Vast Comité P beveelt dat er een wettelijke regeling komt met duidelijke voorwaarden voor bepaalde instellingen die de opname verplicht stelt van door de politie aangeboden personen die niet geestesziek zijn in de zin van de Wet Bescherming Persoon Geesteszieke, maar *de facto* tijdelijk wel geestesgestoord zijn door drankgebruik, drugsgebruik en dergelijke.

Bron:

2017 Politie en geesteszieken: standpunten inzake enkele in de praktijk gerezen juridische kwesties

13 Vrijheidsberoving - register vrijheidsberovingen - KB uitvaardigen

Het Vast Comité P heeft moeten vaststellen dat er heel veel capaciteit verloren gaat door het meermaals registreren van dezelfde informatie in verschillende al dan niet geautomatiseerde registers en administratieve documenten.

Het Vast Comité P beveelt aan dat er dringend werk wordt gemaakt van het koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 33*bis*, derde lid van de wet op het politieambt, een aanbeveling die al ettelijke jaren meermaals werd opgenomen in diverse toezichtsonderzoeken.

Bron:

2019 De controle en opsluiting van transmigranten door de politie naar aanleiding van grootschalige bestuurlijke aanhoudingen

14 Vrijheidsberoving - register vrijheidsberovingen - KB uitvaardigen

Het Vast Comité P beveelt aan dat het in artikel 33*bis*, derde lid Wet Politieambt bedoelde koninklijk besluit inzake het register der vrijheidsberovingen snel tot stand komt.

Bron:

2016 jaarverslag 2016

Hoewel er, volgens de informatie die ons werd meegedeeld door de CG, een ontwerp-KB zou opgesteld zijn door een werkgroep binnen de GPI, is er op heden nog geen KB.

15 Vrijheidsberoving - register vrijheidsberovingen - KB uitvaardigen

Het Vast Comité P beveelt nogmaals aan dat er een eenvormig register van de vrijheidsberovingen komt - zoals reeds geruime tijd voorzien in de Wet Politieambt - dat door alle zones en diensten van de geïntegreerde politie op dezelfde wijze wordt

gebruikt. De aanbevelingen die ter zake werden gedaan door het CPT en het CAT zijn daarbij mede richtinggevend.

CPT: Europees comité ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing

CAT: Comité tegen foltering en andere wrede, onmenselijke en ontorende behandeling of bestraffing van de Verenigde Naties

Bron:

2019 De kennisgeving van rechten in het kader van vrijheidsberovingen in opsluitingsplaatsen van de politie en de toepassing van het recht op medische bijstand en het recht op een maaltijd in dat kader

16 Vrijheidsberoving - register - Rubriek toevoegen i.v.m. gezondheidstoestand van aangehouden personen

Het Vast Comité P beveelt aan dat in het (geïnformaliseerd) register der aangehouden personen een rubriek wordt ingevoerd inzake de specifieke behoeften met betrekking tot de gezondheidstoestand van de aangehouden personen.

Bron:

2020 Aanbevelingen in geval van grootschalige bestuurlijke aanhoudingen

17 Vrijheidsberoving - register vrijheidsberovingen - nood aan eenmalige vatting van de informatie

De registratie van bepaalde informatie inzake de vrijheidsberovingen wordt opgelegd in het kader van diverse regelgeving, zoals onder meer de Wet Voorlopige Hechtenis en het Wetboek van Strafvordering.

Het Vast Comité P beveelt aan dat in de eenmalige vatting van deze informatie wordt voorzien.

Bron:

2019 De kennisgeving van rechten in het kader van vrijheidsberovingen in opsluitingsplaatsen van de politie en de toepassing van het recht op medische bijstand en het recht op een maaltijd in dat kader

18 Vrijheidsberoving - register vrijheidsberovingen - noteren uitvoeren fouillering voor opsluiting

Het Vast Comité P beveelt aan dat de fouillering voor opsluiting in een cel en het eventueel volledig uitkleden en kniebuigingen uitdrukkelijk worden vermeld in het register van de vrijheidsberovingen, met opgave van de concrete omstandigheden die tot het gebruik van die technieken genoodzaakt hebben.

Bron:

2016 jaarverslag 2016

Een eerste aanzet werd gegeven door een wetsvoorstel d.d. 22/4/2021 tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, met het oog op het invoeren van een registratie- en motiveringsplicht bij zogenaamde naaktfouilles – Doc 55 1944/001 – Kamer van volksvertegenwoordigers.

19 Vrijheidsberoving - register vrijheidsberovingen - rubriek invoegen in geval van naaktfouillering

Het Vast Comité P beveelt aan dat in het (geïnfomatiseerd) register der aangehouden personen en op de aanhoudingsfiche die erdoor wordt aangemaakt een rubriek wordt ingevoegd waarin vermeld staat of de aangehouden persoon vóór opsluiting in de cel het voorwerp heeft uitgemaakt van een naaktfouillering en, in voorkomend geval, de concrete elementen die deze fouillering rechtvaardigden evenals de identiteit van de verantwoordelijke officier van bestuurlijke politie.

*Bron:
2020 Aanbevelingen in geval van grootschalige bestuurlijke aanhoudingen*

20 Vrijheidsberoving - register vrijheidsberovingen - reden(en) voor de bestuurlijke aanhouding vermelden conform artikel 31 WPA

Het Vast Comité P beveelt aan dat de reden(en) voor de bestuurlijke aanhouding, die geregistreerd moet(en) worden in het (geïnfomatiseerd) register der aangehouden personen, meer operationeel en meer in overstemming wordt(worden) gebracht met de bepalingen vervat in artikel 31 van de wet op het politieambt.

*Bron:
2020 Aanbevelingen in geval van grootschalige bestuurlijke aanhoudingen*

21 Vrijheidsberoving - register vrijheidsberovingen - rubriek die niet van toepassing is ook aanduiden

Het Vast Comité P beveelt nogmaals aan dat het register van de vrijheidsberovingen steeds volledig wordt ingevuld, waarbij ook dient aangeduid te worden wanneer een bepaalde rubriek niet van toepassing is.

*Bron:
2019 De kennisgeving van rechten in het kader van vrijheidsberovingen in opsluitingsplaatsen van de politie en de toepassing van het recht op medische bijstand en het recht op een maaltijd in dat kader*

22 Vrijheidsberoving - register vrijheidsberovingen - specifieke procedure invoegen voor de registratie van minderjarigen

Het Vast Comité P beveelt aan dat er in het (geïnfomatiseerd) register der aangehouden personen een specifieke procedure wordt ingevoegd voor de registratie van minderjarigen, waarin waarschuwingen zijn opgenomen met betrekking tot de effectiviteit van de kennisgeving aan de ouder(s)/de burgerlijke aansprakelijke, tot de duur van hun opsluiting alsook met betrekking tot het gebruik van de afzonderlijke cel waarin ze moeten worden geplaatst.

*Bron:
2020 Aanbevelingen in geval van grootschalige bestuurlijke aanhoudingen*

1.2 GEBRUIK VAN DWANG EN GEWELD

23 WPA (art. 1, derde lid) - stelling innemen over nood aan bijkomende wettelijke basis voor bepaalde bevoegdheden/dwangmiddelen

Het Vast Comité P beveelt aan dat er stelling wordt ingenomen over de vraag of er bepaalde bevoegdheden/dwangmiddelen zijn die nog geen formeel wettelijke basis gekregen hebben (cf. artikel 1, derde lid Wet Politieambt), maar die de politie wel nodig heeft in haar dagdagelijkse praktijk. Daarbij dient ook gekeken te worden naar de vraag of de Wet Politieambt in haar actuele vorm, wat betreft de bestuurlijke aspecten, tevens toegepast kan worden buiten de publieke ruimte.

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

Zo blijkt er bv. geen specifiek wettelijk kader voorhanden te zijn dat het gebruik van een wapen van het type FN303 regelt. In het licht van deze nieuwe vormen van bewapening, waarbij bijvoorbeeld ook aan stroomstootwapens gedacht wordt, beveelt het Vast Comité P de uitwerking aan van een regelgevend kader waarin duidelijkheid wordt gecreëerd over de omstandigheden waarin de inzet en het gebruik van een dergelijk wapen gerechtvaardigd is.

*Bron:
2017 Onderzoek naar de tussenkomst van het SRT van de PZ Antwerpen met de FN 303 in een jeugdinstelling*

24 WPA (art. 37bis) - nood aan rechtsgrond voor boeien om veiligheidsredenen

Het Vast Comité P beveelt aan dat een rechtsgrond in artikel 37bis Wet Politieambt wordt geëxpliciteerd voor het gebruik van boeien om veiligheidsredenen.

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

25 WPA (art. 28) - uitbreiden inzake foullering transgenders

Het Vast Comité P beveelt aan dat artikel 28 Wet Politieambt m.b.t. de foullering wordt uitgebreid met een regeling voor de fouille van transgenders.

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

Specifiek voor transgenders werd dit weliswaar opgenomen in een interventiefiche, doch de voorkeur gaat naar de aanpassing van artikel 28 WPA.

26 WPA (art. 28) - uitbreiden inzake veiligheidscontrole advocaat

Het Vast Comité P beveelt aan dat in de Wet Politieambt specifieke bepalingen worden opgenomen over veiligheidscontroles van een bij een verhoor optredende advocaat.

Bron:
2016 jaarverslag 2016

27 WPA (art. 31; art. 34, § 4, tweede lid) - nood aan juridische basis voor grootschalige acties

Het Vast Comité P beveelt aan dat een solide juridische basis wordt voorzien om grootschalige (drugs)acties (*cf.* razzia's) in bijvoorbeeld een café of een dancing te kunnen doorvoeren en dit op een wijze die conform het legaliteitsbeginsel (art. 1, derde lid Wet Politieambt) is. Thans is niet kristalhelder of artikel 31 Wet Politieambt (*cf.* bestuurlijke aanhouding) dan wel artikel 34, § 4, tweede lid Wet Politieambt (*cf.* ophouden voor verificatie identiteit) een juridische basis oplevert voor het ter plaatse houden van de betrokkenen. Elk van de betrokken bevoegdheden heeft haar eigen na te leven toepassingsgronden.

Bron:
2016 jaarverslag 2016

Een eerste aanzet werd gegeven door een wetsvoorstel d.d. 22/4/2021 tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, met het oog op het invoeren van een registratie- en motiveringsplicht bij zogenaamde naaktfouilles – Doc 55 1944/001 – Kamer van volksvertegenwoordigers.

28 WPA (art. 34) - verruimen omstandigheden/locaties voor identiteitscontroles

Het Vast Comité P beveelt aan dat in artikel 34 Wet Politieambt (identiteitscontrole) uitdrukkelijke bepalingen worden opgenomen die identiteitscontroles toelaten bij:

- de toegang tot politiegebouwen en verwante instellingen zoals het Comité P;
- personen aanwezig op de plaats van een huiszoeking en, ten slotte;
- verhoren.

Bron:
2016 jaarverslag 2016

29 Verkeer – “dringende opdracht” verduidelijken in KB, MB of OB

Het lijkt niet gemakkelijk om een definitie op te stellen van het begrip “dringende opdracht” die gemeenschappelijk is voor alle hulpdiensten. In Nederland bestaat zoiets als de “Landelijke Brancherichtlijn Verkeer Politie”. Daarin zijn niet enkel de begrippen gedefinieerd, maar is ook beschreven op welke wijze dringende verplaatsingen moeten gebeuren.

Het Vast Comité P beveelt aan dat het begrip "dringende opdracht" wordt verduidelijkt in koninklijke besluiten, ministeriële besluiten of nog beter in omzendbrieven specifiek voor de betrokken diensten.

*Bron:
2017 Rijgedrag en ongevallen met politievoertuigen*

30 WPA (art. 44/12 et seq.) - bepaling bevoegdhedenpakket agenten van politie

Onder bepaalde voorwaarden laat de regeling in de artikelen 44/12 et seq. Wet Politieambt de tussenkomst van agenten van politie toe voor het uitvoeren van een veiligheidsfouille (een zoeking) op een persoon, maar deze regeling laat geen zoeking toe in een voertuig. Dit is niet consequent.

Het Vast Comité P beveelt aan dat een scherpstelling volgt van het bevoegdhedenpakket van de agenten van politie (art. 44/12 et seq. Wet Politieambt).

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

31 WPA - voorzien in een bescherming van de privacy van politieambtenaar die wordt gefilmd of gefotografeerd

Het Vast Comité P beveelt aan dat in de Wet Politieambt een bepaling wordt opgenomen waarmee de privacy van de politiebeambte in de uitoefening van zijn functie beschermd wordt tegen het fotograferen en filmen.

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

32 Grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen België en Frankrijk - vattingsrecht en grensoverschrijdende achtervolging

Internationale samenwerking is een absoluut noodzakelijk onderdeel geworden in het voorkomen en bestrijden van georganiseerde criminaliteit en terrorisme. De grensoverschrijdende samenwerking tussen België en Frankrijk kan worden verbeterd door structurele verbeteringen in het regelgevend kader.

Het Vast Comité P beveelt aan dat het vattingsrecht wordt verbeterd en de grensoverschrijdende achtervolging wordt toegelaten.

Bron:

2020 Grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen België en Frankrijk voor de politiezones van de provincies Henegouwen en West-Vlaanderen

Een voorstel van resolutie betreffende een structurele verbetering van de politiesamenwerking tussen België en Frankrijk, werd ingediend op 24 februari 2021 en aangenomen in de Kamer van volksvertegenwoordigers op 15 juli 2021 – Doc 55 1809/001 – Kamer van volksvertegenwoordigers.

33 Grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen België en Frankrijk - gerechtelijke aanvragen beter faciliteren voor de magistraten

Het Vast Comité P beveelt aan dat er gestreefd wordt naar een betere facilitering van de uitwisselingen van de gerechtelijke aanvragen tussen de magistraten.

Bron:

2020 Grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen België en Frankrijk voor de politiezones van de provincies Henegouwen en West-Vlaanderen

Een voorstel van resolutie betreffende een structurele verbetering van de politiesamenwerking tussen België en Frankrijk, werd ingediend op 24 februari 2021 en aangenomen in de Kamer van volksvertegenwoordigers op 15 juli 2021 – Doc 55 1809/001 – Kamer van volksvertegenwoordigers.

34 Grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen België en Frankrijk - verantwoordelijkheden Franse politieambtenaar bij het opmaken van Belgische PV's

Het Vast Comité P beveelt aan dat er een duidelijke regeling komt betreffende de rollen en verantwoordelijkheden van de Franse politieambtenaar bij het opmaken van Belgische processen-verbaal.

Bron:

2020 Grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen België en Frankrijk voor de politiezones van de provincies Henegouwen en West-Vlaanderen

Een voorstel van resolutie betreffende een structurele verbetering van de politiesamenwerking tussen België en Frankrijk, werd ingediend op 24 februari 2021 en aangenomen in de Kamer van volksvertegenwoordigers op 15 juli 2021 – Doc 55 1809/001 – Kamer van volksvertegenwoordigers.

2. GEMEENSCHAPSGERICHTHEID

35 Bestuurlijke inbeslagnames - opmaak van individuele inventarissen van in beslag genomen verboden voorwerpen

Het Vast Comité P beveelt aan dat een regelgevend kader wordt voorzien voor wat het beheer van verboden voorwerpen betreft, en daarin het onderscheid wordt gemaakt tussen gerechtelijke inbeslagnames en bestuurlijke inbeslagnames, aangezien deze laatste onderworpen zijn aan artikel 30 van de wet op het politieambt. Het Vast Comité P beveelt aan dat voor de bestuurlijke inbeslagnames individuele inventarissen worden opgemaakt waarin de identiteit van de bezitters van de in beslag genomen voorwerpen is vermeld en, minstens, er in eerste instantie gewag van wordt gemaakt op de aanhoudingsfiches.

Bron:

2020 Aanbevelingen in geval van grootschalige bestuurlijke aanhoudingen

36 Evenementen - screening van deelnemers - nood aan juridisch kader

De techniek van de 'screening' die erin bestaat om voorafgaandelijk aan een evenement de identiteitsgegevens van de medewerkers van het evenement op te zoeken in de politionele databanken om na te gaan of deze personen gekend zijn bij de politie voor bepaalde feiten teneinde in te schatten of er aan de betrokkenen een veiligheidsrisico kleeft, is geregeld bij de omzendbrief van 29 maart 2018 (ingevolge een aanbeveling van het Vast Comité P uit zijn toezichtsonderzoek van 2017). Het komt het Vast Comité P voor dat hiermee niet gesteld wordt dat screening van de deelnemers uitgesloten zou zijn. Op het terrein blijkt verwarring te bestaan over deze kwestie en met de omzendbrief SPV07 van 29 maart 2018 lijkt eerder geopteerd te worden voor controles door de private veiligheid wanneer het gaat om de deelnemers van het evenement.

Het Vast Comité P beveelt aan dat ter zake in een correct juridisch kader duidelijkheid geschapen wordt.

Bron:

2019 Screeningspraktijk inzake het festival 'Tomorrowland': een gefocust opvolgingsonderzoek

37 Extremisme en terrorisme - Informatiestromen - uitvoeringsbesluiten MFO-3 aanpassen

Een opvolging van de (veelheid) aan databanken en de monitoring van de informatiestromen inzake extremisme en terrorisme is noodzakelijk om op efficiënte wijze een beleid ter zake te kunnen uitstippelen. Na de wijzigingen van de bepalingen in de WPA rond informatiebeheer is er dringend nood aan de uitvoeringsbesluiten en dienen de regels van de MFO-3 te worden aangepast, niet alleen aan de gewijzigde wetgeving maar ook aan de gewijzigde context inzake de informatiestromen op het vlak van extremisme. Het onderscheid van de gekozen drager (RIR of RAR) voor de informatie-uitwisseling is in deze context artificieel evenals de gescheiden informatiestromen.

Het Vast Comité P beveelt aan dat, gegeven de wijzigingen van de bepalingen in de WPA rond informatiebeheer, de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten worden

uitgevaardigd en dat ook de regels van de MFO-3 worden aangepast, dit niet alleen aan de gewijzigde wetgeving maar ook aan de gewijzigde context inzake de informatiestromen op het vlak van extremisme.

Wat het onderscheid van de gekozen drager (RIR of RAR) betreft in deze context, moet er tot één informatiestroom gekomen worden, ongeacht of het bestuurlijke dan wel gerechtelijke politie betreft.

Bron:
2013 jaarverslag 2013

38 Onderzoekseenheden voor georganiseerde economische en financiële criminaliteit, fiscale en sociale fraude - nood aan KB

In artikel 105, § 11, WGP, wordt vermeld dat een koninklijk besluit, in ministerraad overlegd, de nadere regels van coördinatie, leiding en inzet van effectieven kan bepalen met betrekking tot de gespecialiseerde onderzoekseenheden in de ressortelijke hoofdplaatsen die in het bijzonder deel moeten uitmaken van gemengde multidisciplinaire onderzoeksteams (de zogenaamde MOTEM) inzake georganiseerde economische en financiële criminaliteit, fiscale en sociale fraude.

De federale politie, de procureurs-generaal en de sociale inspectiediensten hebben op 12 november 2019 een kaderakkoord gesloten, maar een koninklijk besluit is er nog niet.

Het Vast Comité P beveelt aan dat er ter zake een definitieve regelgeving komt.

Bron:
2017 De aanpak van financiële en economische onderzoeken binnen de federale gerechtelijke politie na de optimalisatie en de hertekening van de centrale directies

39 WPA - Actualiseren van de omzendbrief met betrekking tot WPA (OB 2/2/1993)

De verschillende wijzigingen aan de Wet Politieambt over de jaren heen alsmede bepaalde (cassatie)rechtspraak inzake de Wet Politieambt werden nog niet verwerkt in de omzendbrief van 2 februari 1993 met betrekking tot WPA. Ook de Straatsburgse rechtspraak, relevant voor de in de Wet Politieambt geregelde bevoegdheden, zou erin kunnen worden geduid.

In de omzendbrief kan o.m. stelling worden ingenomen over de territoriale werking van de bestuurlijke politie. De omzendbrief zou ook een dienstig instrument kunnen zijn voor de politiediensten (in het bijzonder de lokale politie) om uit te klaren wat zij vermogen jegens personen met een geestesziekte, wat op zich in de praktijk al een zeer moeilijke notie is. Er dient namelijk vastgesteld te worden dat een duidelijk wettelijk kader thans niet voorhanden is: de politie moet in voorkomend geval aan de slag met interpretaties van in essentie artikel 18 Wet Politieambt (naast bijvoorbeeld ook artikel 14 van die wet) en de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke en haar uitvoeringsbesluiten. Nu een geesteszieke, ook indien gewelddadig, een persoon is die hulp nodig heeft, is dit bepaald een ongezonde situatie.

Het Vast Comité P beveelt aan dat de omzendbrief van 2 februari 1993 met betrekking tot de WPA wordt geactualiseerd.

Bron:
2016 jaarverslag 2016

40 WPA - harmonisering begrippenkader openbare orde/de bestuurlijke politie

Het Vast Comité P beveelt aan dat in de actuele tekstversie van de Wet Politieambt een harmonisering volgt van het gehanteerde begrippenkader in de bepalingen die ingaan op de openbare orde/de bestuurlijke politie.

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

41 WPA - regeling bijzondere administratieve methoden (BAM)

Het Vast Comité P beveelt aan dat naar analogie van de zogenaamde 'BOM'- en 'BIM'-procedures, er tot een regeling wordt gekomen over de bijzondere administratieve methoden (BAM).

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

42 WPA (art. 44/7, eerste lid, 3°) - nood aan regeling voor coördinatie en kruising politionele persoonsgegevens en informatie in ANG

Het Vast Comité P beveelt aan dat duidelijk wordt geregeld hoe de, in artikel 44/7, eerste lid, 3° Wet Politieambt bedoelde, coördinatie en kruising van politionele persoonsgegevens en informatie in de Algemene nationale gegevensbank (ANG) moet gebeuren. Dit ook vanuit een insteek van uniformiteit en met het oog op een geïntegreerde exploitatie van de ANG, gevoed door de lokale en de federale politie.

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

43 WPA (art. 40) - toevoegen informatieplicht over gegeven gevolg aan klachten en aangiften

Het Vast Comité P beveelt aan dat in artikel 40 Wet Politieambt over de redactie van processen-verbaal, een informatieplicht wordt ingelast over het gevolg dat wordt gegeven aan klachten en aangiften.

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

44 Bijzondere inspectiediensten (BID) - verhoor van overtreders steeds noodzakelijk stellen ook in geval van overduidelijke vaststellingen

Het Vast Comité P beveelt aan dat BID's in alle omstandigheden overgaan tot het verhoor van de overtreders, en dit zelfs als de vaststellingen onomstotelijk vaststaan.

*Bron:
2020 Toezichtsonderzoek naar de wijze waarop er door Bijzondere Federale Inspectiediensten invulling wordt gegeven aan de Salduz-regelgeving*

45 Bijzondere inspectiediensten (BID) - gebruik van uniforme modellen Salduz

Het Vast Comité P beveelt de BID's aan om zich te wenden tot het College van procureurs-generaal opdat alle partijen voordeel zouden kunnen trekken uit elkaars expertise om zo te komen tot een inhoudelijke uniformiteit in de drie landstalen voor de diverse modellen.

Bron:

2020 Toezichtsonderzoek naar de wijze waarop er door Bijzondere Federale Inspectiediensten invulling wordt gegeven aan de Salduz-regelgeving

Comité P

3. INTEGRITEIT

46 Tucht - wisselwerking tussen de strafrechtelijke en de tuchtrechtelijke procedure ophelderen

In situaties waarin door een politieambtenaar individuele fouten werden gemaakt, wachten sommige tuchtoverheden systematisch het einde af van het strafrechtelijke luik betreffende dezelfde feiten, alvorens een tuchtrechtelijke vervolging in te zetten. Deze handelwijze is volkomen strijdig met de rechtspraak van de Raad van State en heeft zware gevolgen wanneer er beroep wordt aangetekend.

Het Vast Comité P herhaalt zijn aanbeveling (jaarverslag 2010) om de kwestie van de wisselwerking tussen de strafrechtelijke en de tuchtrechtelijke procedure door de wetgever te laten ophelderen.

*Bron:
2011 jaarverslag 2011*

47 WPA - bepaling inlassen ter remediëring van herhaalde schendingen van de WPA

Vanuit de vaststelling dat de Wet Politieambt verkeerd toegepast en/of onafdoende gekend is bij de politieambtenaren, beveelt het Vast Comité P aan dat in de Wet Politieambt een dwingende en corrigerende bepaling wordt ingelast teneinde de herhaalde schendingen van deze Wet Politieambt in bepaalde diensten te remediëren.

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

48 WPA (art. 44/11/1) - achterhouden van persoonsgegevens of informatie bepalen als onachtzaamheidsmisdrijf

Het Vast Comité P beveelt aan dat het achterhouden van persoonsgegevens of informatie en het niet voeren van de ANG (cf. artikel 44/11/1 Wet Politieambt) in een 'onachtzaamheidsmisdrijf' wordt omgezet.

*Bron:
2016 jaarverslag 2016*

49 KB uniform - mogelijkheid voorzien om onderscheidingstekens te dragen op het uniform

De omzendbrief GPI 65 betreffende de basisuitrusting en de algemene functie-uitrusting van de leden van het operationeel kader van de geïntegreerde politie, voorziet de mogelijkheid om bepaalde onderscheidingstekens te dragen (bijlage D). Dit is in tegenstrijd met het koninklijk besluit van 10 juni 2006 houdende de regeling van het uniform van de geïntegreerde politie, waarin geen afwijking wordt voorzien.

Het Vast Comité P beveelt aan om het koninklijk besluit van 10 juni 2006 houdende de regeling van het uniform van de geïntegreerde politie en de teksten aangenomen krachtens dat besluit aan te passen.

*Bron:
2017 Het dragen van emblemen bij de politie*

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

ANG	Algemene nationale gegevensbank
BAM	Bijzondere administratieve methoden
BID	Bijzondere inspectiedienst
BIM	Bijzondere inlichtingenmethoden
BOM	Bijzondere opsporingsmethoden
CPT	Europees comité ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing
CAT	Comité tegen foltering en andere wrede, onmenselijke en ontorende behandeling of bestraffing van de Verenigde Naties
GAS	Gemeentelijke administratieve sanctie
CG	Commissaris-generaal van de federale politie
GPI	Richtlijn voor de geïntegreerde politie - police intégrée
KB	Koninklijk besluit
MB	Ministerieel besluit
MFO-3	Gemeenschappelijke richtlijn MFO-3 van de Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken betreffende het informatiebeheer inzake gerechtelijke en bestuurlijke politie
MOTEM	Gemengde multidisciplinaire onderzoeksteams
OB	Omzendbrief
PV	Proces-verbaal
RAR	Rapport administratief - administratief informatierapport
RIR	Rapport informatief - informatierapport
WGP	Wet op de geïntegreerde politie
WPA	Wet op het politieambt